

Koncept odnosa polova

Jocelyne Gendrin-Guinebault

Juillet 2001

Uključivanje polne dimenzije / Gender Approach n a c r t

POL je nešto što je vezano za biološko određenje muškaraca i žena: to je prirodna činjenica, urođeno svojstvo koje uglavnom ne podleže promeni.

ROD naglašava društveni karakter razlika zasnovanih na polu: to je jedna kulturna činjenica, svojstvo koje se stiče i koje je, time, podložno promeni.

Novi pristup Evropske unije koji je nazvan "Uključivanje dimenzije roda" uvodi sistematsko uključivanje dimenzije "roda" u sve programe i merila Unije. Ovo zahteva prevashodno jedan pristup sistemske analize društva a ne samo jednog od njegovih elemenata.

Koncept roda može biti koristan za analiziranje uloga, odgovornosti i mogućnosti koje se pružaju muškarcima i ženama u jednom određenom društvu, uz istovremeno uvažavanje njihovih različitosti, komplementarnih osobina i sinergija, a ponekad i konflikata među njima.

Ovaj koncept, prema tome, omogućava da se uzmu u obzir specifične uloge žena ali isto tako i njihova interakcija sa ulogama muškaraca, kao i uloga muškaraca i njihova interakcija sa ulogama žena.

Diferencirani pristup po rodu omogućava takođe da se uzmu u obzir i druge kategorije onih na koje se ovo odnosi kao i ostale specifičnosti, jer kategorije muškaraca i žena nisu homogene:

- *Starosne kategorije*
- *Etnička pripadnost*
- *Dominantan status / stalež, . . .*
- *Nivo situiranosti*
- *Religija*
- *Društveni i profesionalni položaj*
- *I drugo . . .*

Ovaj pristup po rodu je po svojoj suštini jedan transverzalan i multisektorski pristup koji garantuje uvažavanje uloga, potreba i interesa žena i muškaraca.

Koncept identiteta

D e v o j k e

Sa 9, 10 godina devojke počinju da tragaju za identitetom, imitirajući druge - potvrđuju se putem bliskih odnosa, izjavljujući da su imale ista iskustva kao drugi, na primer biraju najboljeg druga/drugaricu. U pubertetu, one pokušavaju da razviju svoju autonomiju preko dečaka i ljubavnih veza.

Dakle, u slučaju devojaka, osećanje bliskosti je povezano sa osećanjem poistovećivanja, dok je autonomija povezana sa heteroseksualnim iskustvima.

Devojka će izgraditi svoj polni identitet i koncept svoje ličnosti stvarajući odnos bliske veze sa svojom majkom.

M l a d i ć i

Mladići će potvrđivati svoj identitet oslanjajući se na razlike - što se tiče autonomije, dečaci više pripadaju grupi drugova. U pubertetu, dečaci razvijaju svoje osećanje bliskosti kroz ljubavne veze. Seksualnost se povezuje sa intimnošću, što nije slučaj kod devojaka.

U slučaju mladića, heteroseksualni odnosi su povezani sa osećanjem bliskosti, dok se autonomija ostvaruje kroz oslanjanje na razlike.

Mladići zasnivaju polni identitet na konstataciji da se razlikuju od svoje majke.

	Autonomija	Osećanje bliskosti
Devojke	Heteroseksualne veze / Potvrđivanje kroz razlike	Iskustvo poistovećivanja
Mladići	Oslanjanje na razlike	Heteroseksualne veze / Potvrđivanje kroz razlike

Identitet se može definisati kao način na koji mi, kao pojedinci/ke, stičemo iskustvo kroz odnose sa drugima.

Možemo reći da će se formiranje polnog identiteta za mladiće i devojke ostvariti postizanjem autonomije u odnosima sa drugima, uz istovremeno zadržavanje osećanja bliskosti.

Mladić će izgraditi svoj polni identitet kroz iskustvo odvajanja: razvoj njegovog polnog identiteta zasnovan je na konstataciji da se razlikuje od svoje majke.

- **Identitet jedne osobe se gradi uvek u odnosu na neku drugu osobu ili društvenu grupu**
- **Da bi postojala veza, mora da postoji različitost, promena, ako dolazi do spajanja ili zabune nemoguće je reći - ja ili ti.**
- **Osećati se sličnim ili različitim: ali koje su razlike i sličnosti?**
- **Prepoznati se u drugima i prepoznati druge, aspekti razlika i sličnosti**
- **Prvo iskustvo identiteta koje stekne dete je momenat kada otkrije da nije celina sa svojom majkom, već da je druga jedinka**
- **Identitet jedne osobe je višestruk: polni, kroz članstvo u većem broju zajednica, porodični, kulturni, . . .**
- **Ono što je primarno je osoba: njeni ukusi, sklonosti, želje, . . .**
- **Osoba je primarna u odnosu na svoje polno biće**

- Svako dete ima svoju priču, svoje fizičko i biološko određenje, svoju nepostojanu fiziologiju. Interpersonalne različitosti su takođe važne, kao i razlike povezane sa biološkom polnošću.

Da bi se potvrdio sopstveni identitet, nije dovoljno reći "ja sam žena, ja sam muškarac", treba biti u stanju da se kaže "šta ja želim da budem? a ne samo šta želim da radim".

Uloge treba dodeljivati u skladu sa sklonostima, sposobnostima i željama osobe, a ne u zavisnosti od biološkog identiteta.

Koja su to različita iskustva neophodna da bi se izgradio polni identitet?

Polni identitet je jedan proces

Odnosi / partnerstva

davati ⇔ primati

voleti ⇔ biti voljen

slično ⇔ različito

jednako ⇔ nejednako

autorka teksta :

Jocelyne Gendrin-Guinebault

jul 2001

preveo sa francuskog :

Marko Petrović

decembar, 2001